

POZNÁMKY K FILOSOFII SOCIÁLNÍCH VĚD

METODY A TECHNIKY VÝZKUMU V POLITOLOGII

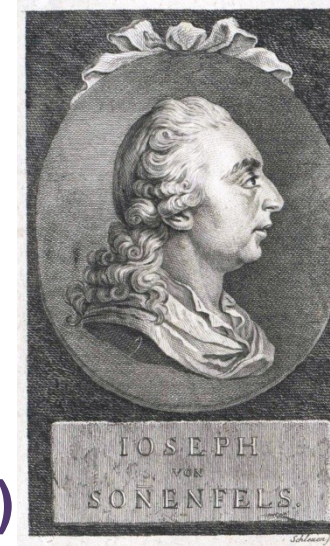
2. týden

Karel B. Müller

www.karelmuller.eu

K ČEMU JE POLITOLOGIE (SOCIÁLNÍ VĚDY)?

- **Nomotetické a idiografické vědy**
- **Starost/péče o hodnoty liberální demokracie (politologie)**
 - o tržní hospodářství (ekonomie), o občanskou společnost (sociologie)
- **Interdisciplinarita x specializace vědy**
- **Jak zajistit, aby se lidé dobrovolně řídili zákony (Joseph von Sonnenfels, 1732 až 1817, policejní věda)**
- **Zdroje: náboženské války, renesance/osvícenství, VFR, průmyslová revoluce, liberalizace, demokratizace**
- **Motivace: Smířit pokrok a řád, sociální změnu a kontinuitu**
- **Sociální vědy jako „sociální fyzika“ (motivace Newton/science)**
- **Očekávání: předpovídat a řídit sociální změny, vytvořit systém univerzálního vědění/pozitivního**

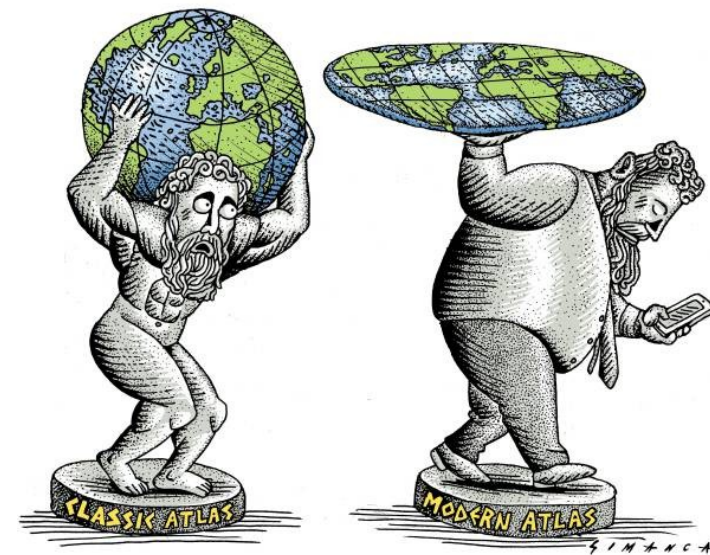
PREDIKCE A ŘIDITELNOST SOCIÁLNÍCH ZMĚN (?)

- Společnost není příroda, lidé nejsou předměty
- A/symetrie mezi minulostí a budoucností
- Multikauzalita
- Nezamýšlené důsledky jednání (pozitivní, negativní)
- Sociální reflexivita, reflexivita/cirkularita vědění (Giddens)
- Sebenaplňující se & sebedestruktivní proroctví (Merton)
- Thomasův teorém

UNIVERSALITA VĚDĚNÍ (?)

- Objektivní x perspektivní, relativní
- Kulturní/jazyková podmíněnost vědění/poznání
- Teorie středního dosahu (R. Merton)
- Paradigmatická povaha vědy aneb *value free science*?
- Kontrafaktualita (normativita x empirie) aneb utopický realismus
- Vysvětlení X porozumění (smrt pozitivismu)

FALSIFIKAČNÍ POJETÍ VĚDY (POPPER/HAYEK)

- **Nedokonalost (lidské epistemologie)**

nezamýšlené důsledky, reflexivita, komplexita, omylnost, paradigmaticnost ...

- **Vyvratitelnost (falibilismus)**

teorie lze vyvrátit, nikoliv potvrdit, učíme se ze svých chyb, svoboda má přednost před pravdou

- **Vyvrácení indukce x dedukce, hypotéza**

informační přetížení x problémová zaměřenost vědění

encyklopedičnost x selektivnost, inovativnost, kreativita (x gazing)

- **Teorie otevřené společnosti/procedurální demokracie**

System zaměřený proti diktatuře, institucionalizovaná pochybnost, nenásilná výměna vlády

THANK YOU FOR YOUR ATTENTION

www.karelmuller.eu

Jungmannova 17 | 110 00 Praha 1 | Česká republika